

Δευτέρα, 04 Ιούλιος 2016 20:11

Μία νύχτα με τον Τσέχωφ

Γράφτηκε από τον Γρηγόρη Χαλιακόπουλος



Του Γρηγόρη Χαλιακόπουλου

Η Βικτώρια Μακρή δεν είναι μια απλή περίπτωση συγγραφέως. Ουδέποτε μας τλαιπώρησε ως αναγνωστικό κοινό με κοινοτοπίες και μεταμοντέρνες εξάρσεις. Ανέκαθεν βουτούσε την πένα της στο μελανοδοχείο της έμπνευσης και έπλαθε ιστορίες που αποτελούσαν πρωτότυπες μυθοπλασίες. Γι αυτό και θεωρώ πως είναι η αδικημένη του εκδοτικού οίκου «Ψυχογιός». Είναι ολίγον προκλητικό να παρατηρείς την πορεία συγγραφέων, που δεν κατέχουν το ήμισυ της συγγραφικής δεινότητας της Μακρή, να βρίσκονται τα έργα τους σωρηδόν στις προθήκες των βιβλιοπωλείων και να καταγράφονται απ' τον πρώτο μήνα τα βιβλία τους στα ευπώλητα. Όπως επίσης είναι άδικο η προαναφερόμενη συγγραφέας να περιορίζεται στο δικό της αναγνωστικό κοινό, που αναμφίβολα δεν είναι ευκαταφρόνητο και δεν προέρχεται από διαφημιστικά σποτάκια. Ίσως γιατί και η ίδια δεν ανήκει στο κλαμπ των συγγραφέων με τις δημόσιες σχέσεις και τις παρεΐστικα δούνα και λαβείν.

Όσο όμως κι αν είναι εξοργιστικό και απογοητευτικό για τον οιοδήποτε συγγραφέα να βλέπει, τα βιβλία βίπερ, να έχουν υπέρ το δέον εμπορικότητα, δεν παύει αυτή η κυνική παραδοχή, να αποτελεί το υποκειμενικό δείγμα της ελεύθερης αγοράς και του καθενός την επιλογή. Σαφώς και ένας σημαντικός αριθμός αναγνωστών οδηγείται κατευθυνόμενος στα αισθηματικά, μελό και βελούδινα μυθιστορήματα που κατακλύζουν κατά κόρον την βιβλιαγορά. Ουδείς μπορεί να αντιταχθεί στις επιθυμίες του αναγνωστικού κοινού, καθώς πάντα θα ισχύει το τετριμμένο: «Περί ορέξεως κολοκυθόπιτα».

Επέλεξα λοιπόν απ' την πλευρά μου ένα μυθιστόρημα της Βικτώριας Μακρή, με αφορμή κάποιες παρουσιάσεις που μέλλονται να πραγματοποιηθούν σε πόλεις της Πελοποννήσου, για να γνωστοποιήσω στους αναγνώστες της «Ελευθερίας» το έργο της «Μια νύχτα με τον Τσέχωφ», των εκδόσεων «Ψυχογιός».

Ρωτά λοιπόν η συγγραφέας στο πρόσφατο μυθιστόρημά της, με σαφήνεια, γλώσσα ρέουσα, βατή και ύφος ανεπιτήδευτο: «Κύριε Τσέχωφ, στο έργο σας “Οι Τρεις Αδελφές”, θέτετε έναν προβληματισμό. Λέτε μέσα από έναν ήρωά σας, «συχνά σκέφτομαι, τι θα γινόταν αν κάποιος ξανάρχιζε τη ζωή του από την αρχή και μάλιστα συνειδητά. Φαντάζομαι τότε πως θα προσπαθούσαμε να μην επαναλάβουμε τον παλιό μας εαυτό, να μην ξαναπράξουμε κάποια λάθη...»

Αγαπημένε μου κύριε Τσέχωφ, απόψε θα 'θελα να σας εξομολογηθώ κάποια λάθη δικά μου που δε θα 'θελα να ξανακάνω αν είχα την ευκαιρία να ξεκινήσω τη ζωή μου από την αρχή...

Αυτό είναι το όνειρο της Μαργιότας: να καθόταν με τον αγαπημένο της Τσέχωφ σ' ένα απόμερο τραπεζάκι σ' ένα μπαρ, να μοιράζονταν ένα ποτήρι κρασί και να τα λέγανε. Να μιλούσαν για τη ζωή που δεν είναι παρά ένα παιχνίδι, στο οποίο άλλοτε καλούμαστε να παίξουμε χωρίς πρόβα, άμαθοι και άβγαλτοι, κι άλλοτε να παραμένουμε στην άκρη, σαν ηθοποιοί χωρίς ρόλο. Μαργιότα, Βέλγω, Άννα. Τρεις γυναίκες, τρεις αδελφές. Ένα μυθιστόρημα για τον έρωτα και τον πόνο, την εγκατάλειψη και την ευτυχία, όλα όσα επαναλαμβάνονται στις ζωές των ανθρώπων σαν σελίδες θεατρικού έργου που δεν ολοκληρώθηκε ακόμα.

Το θεατρικό έργο του Τσέχωφ δίνει λαβή στην Μαργιότα να αντιμετωπίσει τη θύελλα των αναμνήσεων της. Οι μνήμες εμφανίζονται και μας ταξιδεύουν στη θάλασσα του παρελθόντος, απ' όπου γεμίζουμε τους διανοητικούς μας θύλακες με λάθη, εμπειρίες και σημειολογικές αναφορές.

Τρεις αδερφές, που ταυτόχρονα είναι τόσο όμοιες και τόσο διαφορετικές. Τρεις ξεχωριστές ηθικές αποχρώσεις που καταλήγουν σε μια συγκρουσιακή διελκυστίνδα, της

κάθε μιας ξεχωριστά, με το είδωλό της στον κοινωνικό καθρέφτη. Ο πόνος, η θλίψη, η απομόνωση, ο αλκοολισμός, το κενό, η απώλεια, η λαβωμένη επικοινωνία και ο έρωτας ως συστατικό στοιχείο της ζωής και του θανάτου, είναι θεμελιώδη στοιχεία που «αγκαλιάζονται» από την φανταστική δυναμική και τη συγγραφική ελευθεριότητα της Μακρή. Η «πνευματική διαλεκτική» της συγγραφέως, ο «μονολογίζων» προβληματισμός της και η ψυχαναλυτική διείσδυσή της στα βάθη του υποσυνειδήτου, ωθούν τον αναγνώστη στο να ξεφυλλίζει το βιβλίο με αυξανόμενο ενδιαφέρον από σελίδα σε σελίδα, γεγονός που καθιστά το μυθιστόρημα «Μια νύχτα με τον Τσέχωφ» σε ένα από τα πλέον ενδιαφέροντα και ουσιώδη έργα της χρονιάς. Ίσως και ένα από τα καλύτερα της ίδιας και των εκδόσεων «Ψυχογίος». Μια εξαιρετική επιλογή για την ψυχαγωγία του καλοκαιριού, όχι μόνο με χαλαρωτικά ευεργετήματα, αλλά και βαθειά πνευματικά και κυρίως συνειδησιακά ερεθίσματα. Ίσως μέσα στις σελίδες του βιβλίου να ανταμώσουμε νοερά με τη ρήση της Γαλάτειας Καζαντζάκη: «Εικόνα σου είμαι κοινωνία και σου μοιάζω». Αν ηχεί αυτό ως τέχνασμα μιας αυτοκριτικής πρόθεσης... γιατί όχι; Και πάλι όφελος θα προκύψει απ' τον αναγνώστη!

